

Uppföljningsbeslut

**efter kvalitetsgranskning av undervisningens kvalitet i
högstadiets undervisning om kunskapsområdet
sexualitet, samtycke och relationer vid von Bahrs
skola i Uppsala kommun**

Inledning

Skolinspektionen har med stöd av 26 kap. 19–20 §§ skollagen (2010:800) genomfört en kvalitetsgranskning av undervisningens kvalitet i högstadiets undervisning om kunskapsområdet sexualitet, samtycke och relationer vid von Bahrs skola. Granskningen genomfördes under vårterminen 2024.

Vid granskningen identifierade Skolinspektionen fem utvecklingsområden som angetts i beslut den 14 juni 2024, dnr 2023:8098.

Skolinspektionen har begärt att huvudmannen för von Bahrs skola senast den 29 januari 2025 ska redovisa till Skolinspektionen vilka åtgärder som vidtagits utifrån identifierade utvecklingsområden. Uppsala kommun har inkommit med en sådan redovisning den 28 januari 2025.

Beslut efter uppföljning:

Skolinspektionen bedömer vidtagna åtgärder på följande sätt:

Utvecklingsområde 1: ämnesintegrera och fördjupa undervisningen om sexualitet, samtycke, relationer så att den ger en helhetsbild utifrån flera ämnen och perspektiv

Uppsala kommun har påbörjat ett arbete som ligger i linje med Skolinspektionens bedömning av vad som behövs för att höja kvaliteten på skolenheten.

Utvecklingsområde 2: inkludera inslag i undervisningen så att eleverna ges möjlighet att kritiskt granska maktstrukturer kopplade till kön och hedersproblematik samt inslag som ger eleverna möjlighet att utveckla ett kritiskt förhållningssätt till hur relationer framställs i olika medier

Uppsala kommun har påbörjat ett arbete som ligger i linje med Skolinspektionens bedömning av vad som behövs för att höja kvaliteten på skolenheten.

Utvecklingsområde 3: arbeta aktivt med strategier för ett tillitsfullt klassrumsklimat

Uppsala kommun har påbörjat ett arbete som ligger i linje med Skolinspektionens bedömning av vad som behövs för att höja kvaliteten på skolenheten.

Utvecklingsområde 4: bemöt utspel och uttryck för intolerans och arbeta med insatser som hävdar de värden läroplanen anger i undervisningen

Uppsala kommun har påbörjat ett arbete som ligger i linje med Skolinspektionens bedömning av vad som behövs för att höja kvaliteten på skolenheten.

Utvecklingsområde 5: gör eleverna delaktiga i utformningen av undervisningen om sexualitet, samtycke och relationer

Uppsala kommun har påbörjat ett arbete som ligger i linje med Skolinspektionens bedömning av vad som behövs för att höja kvaliteten på skolenheten.

Skolinspektionen avslutar härmed granskningen.

Bakgrund

Utvecklingsområde 1

Bedömningen var att ett utvecklingsarbete behövde inledas inom följande:

- ämnesintegrera och fördjupa undervisningen om sexualitet, samtycke, relationer så att den ger en helhetsbild utifrån flera ämnen och perspektiv

Av huvudmannens redovisning framgår att en lärare har fått i uppgift att leda utvecklingsarbetet gällande arbetet med kunskapsområdet tillsammans med skolledningen. Det har även avsatts tid för kollegialt lärande kring ämnet sexualitet, samtycke och relationer. Huvudmannen bedömer att undervisningen tar upp ämnen kopplat till sexualitet, samtycke och relationer på ett naturligt sätt. Tidigare skedde det som enstaka händelser kring ett projekt eller tema.

Huvudmannen bedömer att detta arbete på sikt kommer att leda till ett fortsatt utvecklingsarbete gällande jämställdhet, jämlikhet och samtycke. Vidare framgår det att det kommer att ske ett ökat samarbete mellan lärarna gällande kunskapsområdet.

Utvecklingsområde 2

Bedömningen var att ett utvecklingsarbete behövde inledas inom följande:

- inkludera inslag i undervisningen så att eleverna ges möjlighet att kritiskt granska maktstrukturer kopplade till kön och hedersproblematik samt inslag som ger eleverna möjlighet att utveckla ett kritiskt förhållningssätt till hur relationer framställs i olika medier

Av huvudmannens redovisning framgår att lärarna har tagit del av Skolinspektionens beslut och att de genomför Skolverkets webutbildning om kunskapsområdet. Huvudmannen bedömer att detta har ökat lärarnas förståelse och kunskap om vad som ingår i att undervisa om sexualitet, samtycke och relationer. Det i sin tur har lett till att personalen har medvetengjorts om ämnets komplexitet. Huvudmannen kan se en förflyttning från att ämnet har tagits upp som enstaka händelser i form av projekt eller temaarbete mot att fler lärarna gör medvetna val som lyfter ämnet i undervisningen. Ett exempel på detta är att lärarna väljer litteratur utifrån ämnet hedersrelaterat våld. Romanerna har använts som diskussionsunderlag i svenska, samhällsorienterande ämnen och på mentorstid. Ett annat exempel är att i ämnet musik analysera låttexter utifrån könsnormer och språkbruk.

Vidare framgår av huvudmannens redovisning att skolläningen har tryckt på vikten av kunskapsområdet genom att det nu ingår i skolans verksamhetsplan för läsåret 24/25.

Utvecklingsområde 3

Bedömningen var att ett utvecklingsarbete behövde inledas inom följande:

- arbeta aktivt med strategier för ett tillitsfullt klassrumsklimat

Av huvudmannens redovisning framgår att eleverna har svarat på frågor i en enkät om deras klassrumsklimat samt deras delaktighet i planeringen av undervisningen. Mentorerna har tagit del av elevernas enkätresultat för att se hur de kan stärka ett gott klassrumsklimat. Detta har mentorerna sedan arbetat med på mentorstiden. Svaren på elevenkäterna visar på att majoriteten av eleverna känner sig trygga och tolererade på skolan, men att de inte alltid vågar uttrycka sina åsikter i klassen. Enkäten visar också att eleverna vill prata mer om relationer, ibland i könsdelade grupper och ibland tillsammans.

Det framgår av huvudmannens redovisning att skolan kommer att stärka samarbetet mellan elevhälsoteamet, lärare och annan personal på skolan för att tillsammans arbeta med dessa frågor på bred front. Detta kommer

att göras genom att elevhälsans personal blir mer synliga i verksamheten, på raster, i klassrum och på arbetslagsmöten för att stötta lärarna och arbeta gemensamt med att skapa ett tillitsfullt klassrumsklimat.

Det framgår av huvudmannens redovisning att skolan kommer att arbeta vidare med att få eleverna att våga uttrycka sina åsikter i klassrummet. I det arbetet kommer skolan att använda sig av svaren från kommunens och Skolinspektionens enkät som diskussionsunderlag.

Utvecklingsområde 4

Bedömningen var att ett utvecklingsarbete behövde inledas inom följande:

- bemöt utspel och uttryck för intolerans och arbeta med insatser som hävdar de värden läroplanen anger i undervisningen

Av huvudmannens redovisning framgår att klimatet på skolan generellt är lugnare och tryggare i årskurs 7–9 på raster och lektioner höstterminen 2024. Huvudmannen lyfter fram att detta är ett resultat av att vuxna markerar och möter elevernas åsikter med ett intresse och inte ett fördömande. Tidigare bemöttes elevernas åsikter med tillrättavisningar utan samtal.

Ytterligare åtgärder som gjorts för att bemöta utspel och uttryck för intolerans är att skolan har förstärkt med personal som rör sig i uppehållsrummet under rasterna för att lättare kunna fånga upp kränkningar och trakasserier.

Av redovisningen framgår att skolan kommer att arbeta vidare med dessa frågor på bred front genom att stärka samarbetet mellan elevhälsoteamet och lärarna.

Utvecklingsområde 5

Bedömningen var att ett utvecklingsarbete behövde inledas inom följande:

- gör eleverna delaktiga i utformningen av undervisningen om sexualitet, samtycke och relationer

Av huvudmannens redovisning framgår att eleverna i ökad grad har fått vara med och diskutera lektionsupplägg och hur deras kunskaper ska bedömas. De får diskutera i par och i grupper samt skapa texter tillsammans. Visuellt stöd används vilket underlättar för vissa elever att följa med i undervisningen. Även digitala resurser används för att underlätta för eleverna att förstå skolans språk och begrepp vilket i sin tur

kan leda till en ökad känsla av sammanhang och att vara delaktig i undervisningen.

Av huvudmannens redovisning framgår att skolan kommer att fortsätta arbetet med att stärka elevernas delaktighet gällande frågor med koppling till kunskapsområdet sexualitet, samtycke och relationer.

På Skolinspektionens vägnar

Anna-Carin Kostic
Beslutsfattare

Ewa Mölleryd
Föredragande

Mer information om kvalitetsgranskningen finns på Skolinspektionens hemsida: [Högstadiets arbete med kunskapsområdet sexualitet, samtycke och relationer \(skolinspektionen.se\)](https://www.skolinspektionen.se/om-skolinspektionen/hogstadiets-arbete-med-kunskapsområdet-sexualitet-samtycke-och-relationer)

Författningsstöd

Bedömningsområde Återkommande, aktuell och fördjupad undervisning

Författningsstöd

Lgr 22 avsnitt 1, *Skolans värdegrund och uppdrag, Skolans uppdrag.*

Lgr 22, avsnitt 2.8 *Rektorns ansvar.*

Lgr 22, avsnitt 5. Kursplaner

2 kap. 25 § skollagen.

Bedömningsområde Ämnesintegrerad undervisning

Författningsstöd

Lgr 22 avsnitt 1, *Skolans värdegrund och uppdrag, Skolans uppdrag.*

Lgr 22, avsnitt 2.2 *Kunskaper Riktlinjer.*

Bedömningsområde Kritiskt förhållningssätt och förmåga att fatta egna beslut

Författningsstöd

Lgr 22 avsnitt 1, *Skolans värdegrund och uppdrag, Skolans uppdrag.*

Lgr 22, avsnitt 2.2 *Kunskaper, Mål.*

Bedömningsområde Öppet förhållningssätt och tillitsfullt klassrumsklimat

Författningsstöd

Lgr 22 avsnitt 1, *Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning.*

Lgr 22 avsnitt 1, *Skolans värdegrund och uppdrag, Saklighet och allsidighet.*

Lgr 22 avsnitt 1, *Skolans värdegrund och uppdrag, Förståelse och medmänsklighet.*

Lgr 22, avsnitt 2.1 *Normer och värden*.
Lgr 22, avsnitt 2.1 *Normer och värden, Mål*.
Lgr 22, avsnitt 2.1 *Normer och värden, Riktlinjer*.

Bedömningsområde Bemötande och insatser som hävdar de värden som läroplanen anger

Författningsstöd
Lgr 22, avsnitt 2.1 *Normer och värden*.
Lgr 22, avsnitt 2.1 *Normer och värden, Mål*.
Proposition 2009/10:165, *Den nya skollagen – för kunskap, valfrihet och trygghet*, s. 634.

Bedömningsområde Elevdelaktighet

Författningsstöd
Lgr 22 avsnitt 1, *Skolans värdegrund och uppdrag, Rättigheter och skyldigheter*.
Lgr 22, avsnitt 2.3 *Elevernas ansvar och inflytande, Riktlinjer*.